

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

III. évfolyam, 4. szám 2001. április Ára szabadeladásban: 3000 lej illetve 50 forint, megrendelőknek 2500 lej

Én biztosan tudom, hogy sem a német, sem más nyugati ember nem jött ide szemétni

Az idén már másodjára sikerült megrendezni a Föld napját. De mi is az a Föld napja? Azt a gondolatot, hogy amit ez a kifejezés magában hordoz, azt egy amerikai fiatalember indította útjára az 1970-es években és lényegében arról szól, hogy a Föld nem a tulajdonunk, csak kölcsön kaptuk elődeinktől, és tovább kell adnunk unokáinknak. Nos, hát ezekre gondolva szerveztük meg az idén a Föld napját, mert ugye, ha valamit kölcsön kapunk, azt legalább olyan állapotban kell visszaadni, ahogy azt elkértük.

Én még nem vagyok idős, de mikor gyerek voltam, akkor nem lehetett szemétni látni ilyen mértékben, és ami szemétni volt, az is többnyire olyan anyagokból állt, ami magától rövid idő alatt lebomlott, így nem szennyezte se esztétikailag, se kémiaiilag a környezetet. De ma, mikor mindent megtehetnének saját jólétünk érdekében, csak egyetlenegy dologra figyelünk oda, és ez a pénz. A pénz az, ami lassan mindent kiszorít a helyéről: az embert és mindazt, ami az embert, mint embert és nem mint egy pénzhajhászó lényt jelent.

(folytatás a 3. oldalon)

Ismét a hagyományokról

(A Lovétei Kiáltó márciusi számában megjelent, Néhány szó a hagyományokról című íráshoz egy pár gondolat)

Úgy érzem, nem lehet az említett írásban felhozott szomorú eseményt szó nélkül hagyni, amikor még él a tudatunkban, hogy valamikor milyen nagy jelentőségűek voltak ezek a húshagyati ünnepek. Több mint 100 km távolságból is hazajöttek a fiatalok, nem beszélve arról, hogy az útiköltség ára sokszor meghaladta félhavi szerény bérüket.

Mielőtt megpróbálnám gondolataimat kifejteni, Nyíró József székely írónk Én népem című könyvéből szeretnék egy kis történetet idézni. Az 1920-as években az egyik Kishomoród menti faluban az állami iskola avatása után rendezett ünnepélyen a szolgabíró lánya román népviseletben olyan büszkeséggel járta a nemzeti táncot, hogy az író azt mondja „ez a nép élni fog”... Sajnos ez érvényes fordítva is.

Amikor a fenti sorokat olvastam, Băcanu Maria tanító néni jutott eszembe (én is I-V. osztályig román iskolába jártam, aminek hátrányát a mai napig érzem), hogy amikor az iskolába kellett járni a román néptáncot, a horát, milyen lélekből énekelte és járta a gyerekekkel együtt.

Abban az időben a saját népi hagyományaink ápolása a még létező felekezeti iskolára hárult. Minden esztendőben húshagyó szombat délután volt az úgynevezett serketánc, ahova az iskolás gyermekek mentek népviseletben. Itt jelen voltak a tanítók, mindegyik az ő osztályával, ők párosították össze a tanulókat. Táncolni mindenkinek kellett, közösen jártuk a csárdást. Ez így volt minden évben, amíg egyvalaki kitalálta, hogy a régi hagyományos serketánc helyett csináljanak a gyermekeknek maszkabált. És lett maszkabál, és van maszkabál...

Ha jól visszagondolunk, valahol nagyot tévedtünk és tévedünk még most is! Kik hiányoztak a székelyruhás bálból? Sajnos azok a fiatalok, akiket az elmúlt 11 évben neveltünk, mert $7 + 11 = 18$... jelenleg ezek a 18 évesek képezik a fiatalságot.

Én megértem, hogy a székelyruhás bál is addig az, amíg székelyruhában mennek oda. De a néphagyományokat mindig ápolni kellett és védeni az elburjánzástól, s jelen helyzetünkben még jobban, mint bármikor, amikor a többségi nemzet oly nagy gondot fordít a saját hagyományára. Én azt, hogy „fiam, amikor a himnuszt hallod vedd le a kalapod és állj vigyázzba” nem apámtól hallottam, hanem az iskolában a tanítótól, aki nem csak mondta, hanem példaadóan belénk is nevelte.

Silye István

Jeles napjaink

NAGYBÖJT: az egyházi évben *hamvazószerdtől húsvét* vasárnapjáig terjedő, Jézus negyven napi böjtölésének, majd kinszenvedésének emlékeztetere szentelt negyvennapos időszak, melyet – nálunk fele- a hívő ember ma is szigorú böjttel, önmegtartóztatással ül meg. A régi idők böjti fegyelme azonban még ennél is szigorúbb volt. A zsíros edényeket hamvazószerdán úgy elmosták, hogy csak húsvétkor vették elő. Húst és zsíros ételeket egyáltalán nem ettek, külön edényben olajjal vagy vajjal főztek. Elterjedt volt a nyers, illetve aszalt gyümölcsök (szilva, alma) mellett a korpából főtt savanyú leves (*cibreleves*). Az egyházilag megállapított böjti napokon kívül még ma is vannak, akik egyénileg is böjtöt fogadnak (pl. ebben az időszakban a dohányzástól vagy az alkoholfogyasztástól stb. megtartóztatják magukat). Ezelőtt nem csak a hústól, hanem minden zajos mulatságtól is tartózkodtak, s a templomot szinte naponként, s „*az Úr asztalát*” pedig gyakrabban látogatták.

A nagyböjti időszak egyes vasárnapjainak, ill. utolsó hetének népi elnevezései: *feketevasárnap* (ötödik vasárnap), *virágvasárnap* (hatodik vasárnap) és *nagyhét*.

FEKETEVASÁRNAP: a római katolikusoknál liturgikus hagyomány, hogy feketevasárnaptól a feltámadási szertartásig a templomi feszületeket és a főoltár képét violaszín vagy fekete lepellel eltakarják. Egyes kutatók szerint ez a nap evangéliumával függ össze, mely szerint Jézus az öt megkövezni akaró zsidók előtt láthatatlanná tette magát: *Jézus azonban eltűnt és kiment a templomból.* (János 8, 59)

VIRÁGVASÁRNAP: húsvét előtti vasárnap, a római egyház elnevezése szerint *Dominica palmarum*, azaz pálmavasárnap. Nevét az e napon szokásos pálmaszentelésről és palmaágas *körmenettől* kapta, amit az egyház Jézus jeruzsálemi bevonulásának emlékére rendelt el. Azokban az országokban, amelyekben a pálmafa nem honos, azt a tavasszal korán bimbózó ágak helyettesítették, mint nálunk a barka. Ezért a szertartást nálunk *barkaszentelésnek* is nevezik. Ezen a napon a templomot barkával (lövéteiesen: *picussa*) díszítik.

NAGYHÉT: a húsvétot megelőző hét. A nagyhét napjai tisztogatás jegyében folynak: az asszonyok mosnak, takarítanak. A lövétei gazda megtisztítja ekkor az egész portáját. Az idősebbek ezeken a napokon szigorúbb böjtöt tartanak. Némelyek csak egyszer esznek naponta, s egyházunk tanításának megfelelően sokan járulnak a szentségekhez: gyónnak, áldoznak.

NAGYCSÜTÖRTÖK: az Oltáriszentség szerzésének ünnepe, Jézus szenvedésének kezdete. E nap egyetlen nagymiséjén a tridenti liturgia szerint a glóriára megszólalnak az orgona, a csengők, meg a harangok, hogy utána egészen nagyszombatig *elhallgassanak* (népies kifejezéssel: *megsüketülnek*). Nálunk is közismert szólás, hogy *nagycsütörtökön a harangok Rómába mennek*. E napokban a szertartásokra való hívogatásnak, jeladásnak ősi módja a *kerepelés*, vagy a *kereköplés*, amely egyszerre szertartás és játék a lövétei fiúgyerekek számára.

NAGYPÉNTEK: húsvétot megelőző péntek, a kereszténység e napon emlékezik Jézus kereszthalálára.. Nagypéntek titkának évről évre való mélyebb átélésére, megünneplésére a *passiójáték*, az ájtatosságok (keresztút, fájdalmas olvasó stb.) adnak alkalmat. A nagypénteki templomi liturgia egyik jellegzetes mozzanata Lövétén is a *szentsír* állítása, mely mellé még ma is örséget állítanak.

A szentsír, másként „*Krisztus koporsója*”, amely – a húsvéti ünnepkört leszámítva – templomunk déli részén levő előcsarnok keleti oldalánál van elhelyezve, 1887-ben „*hozattatott Jakab Lajos helybéli volt plébános működése folytán 360 frt(ok)kal*”. Főbb része: a test, a tetőzet melyen két angyal térdepelve imádkozik, a frigyláda, és a két örkatona.

NAGYSZOMBAT a nagyböjt és a nagyhét utolsó napja. E nap nagyon gazdag szertartásokban (pl. vízszentelés reggel az ún. *gereblyés vecsernye* után). Az este kezdődő szertartások: tűzszentelés, tömjénzentelés, húsvéti gyertyaszentelés, keresztkütszentelés, a keresztváros fogadalom megújítása és a *feltámadási körmenet*. A feltámadási szertartás alatt a harangok ismét meghúzzatnak s az orgona ismét megszólal „*Jézus bojtogató feltámadása fölötti örömünk tanúságául*”.

Nagyszombaton festik a *piros tojást*, mely az egyházi szimbolika szerint a sírjából feltámadó Krisztust jelképezi, s készítik el húsvét ünnepi ételét, a *húsvéti bárányt*

HÚSVÉT: a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe. e napon ünnepli *Krisztus feltámadását*. Húsvétkor ér véget a 40 napig tartó böjt (nagyböjt), a hústól való tartózkodás. Innen származik az ünnep magyar elnevezése. A húsvéti szertartásokhoz tartozik az *étel*, a húsvéti bárány *megszentelése*, amely legújban húsvét reggelén a *kicsi mise* után történik. Ezután következik a szentelt ételek (kalács tojás, bárányhús) elköltése. A szentelt étel maradványait akarcsak más katolikus falukban, Lövétén is megbecsülik. A morzsáját tűzbe vetik, hogy ne kerüljön oktalan állat szájába.

A múltban, még a századforduló táján is szokásban volt húsvét napján a határkerülés, miközben bő termő esztendőért, békéért imádkoztak a *processzió* résztvevői.

HÚSVÉTHÉTFŐ: Húsvét másodnapja elsősorban a fiatalság ünnepe. E napon minden valamirevaló férfiú kötelességének tartja meglocsolni a rokonok, szomszédok lányait, asszonyait. A húsvéti locsolás köszöntő versei csekély eltérésekkel más tájegységek köszöntő verseivel megegyeznek, országosan ismertek, s nem népi eredetűek. A locsolás módját illetően itt is számos változat ismert: a szódavizes öntözéstől egészen a szagos víz (kölni).

Hadd álljon itt egy locsolóvers

Rózsafának tövéből rózsavizet hoztam,
Az lesz ma a legszebb kislány, akit meglocoltam.
Drága kislány, gyöngyvirágom, ma van Húsvét napja,
Meglocsollak, mosolyogjál, mint egy piros rózsá!

☞ Mihály János

Én biztosan tudom...

(folytatás az első oldalról)

Már a gyerekek is, akik nem vettek részt a falutakarításon, azt kérdezték társaiktól, hogy mit kaptatok azért, hogy dolgoztatok. De mikor a kérdést feltesszük, akár mi, felnőttek, akár a gyerekek, gondolunk-e arra, hogy vajon ki dobta oda azt a szemetet, ahol van. Ha másnak dolgozunk, akkor elvárjuk, hogy megfizessék, de a falunk tisztasága érdekébe tenni valamit, azt kinek csináljuk? Én biztosan tudom, hogy se a német sem más nyugati ember nem jött ide személni, csak mi személnünk itt, akik itt élünk. Ha mi személnünk, akkor mi is kell összeszedjük. Miért a nyugati embert említem? Mert úgy szeretnénk élni, mint a nyugatiak, de hogy úgy élhessünk, oda legelőször is öntudatos emberekké kell hogy váljunk; akik nem csak önmagunkra és csak a mára gondolunk, hanem társainkra és a jövőre is, és egy-egy cselekedetünknel meggondoljuk azt is, hogy közösségünk többi tagjaira milyen hatással leszünk, ártunk-e neki vele. Az igaz, hogy a szemétyűjtés nem egy szép, kellemes munka, és nem szívesen vállalunk szerepet benne, mint ahogy nagyon kevés felnőtt vállalt szerepet benne most is, de akkor legalább arra figyeljünk nagyon oda, hogy ne járuljunk ahhoz hozzá, hogy szemetes legyen a környezetünk, és szólítsuk meg tisztességtudóan azt is, aki nem vigyáz rá. Igen, a kiürült cigarettás dobozt vagy a megüresedett kekszes zacskót egyetlen mozdulattal a földre lehet dobni, de már egyetlen mozdulattal nem lehet onnan fölvenni, pedig ugyanazzal a mozdulattal, amellyel eldobjuk, a zsebünkbe is tehetnénk és otthon a fásládába vagy a kályhába dobva már kevésbé lenne környezetszennyező. És ami talán még az utcai személnél is nagyobb veszélyt jelent, az az, hogy a Kishomoródot szennyvízcsatornának tekintjük. Beledobunk mindent, mert az úgyis elviszi. De hova viszi? Le Homoródmásra, és onnan tovább, szennyezve végig lefele a falvakat. És amit nem visz el, mert nem tudja, az nyáron a közösségünk gyerekeit betegíti meg, mert a gyermek az gyermek. Még ha megkötik is, a többiekkel belemegy ő is a Nagyvízbe, és másnap már mehetünk is a doktort keresni, és fizetünk csak csöndben és nyögve, mert a doktort meg kell fizetni, ha meg akarunk gyógyulni, amellet ugye, hogy a gyógyszert sem adják ajándékba.

Szeretnénk jobban élni, és helyenként el is mondjuk, milyen jó lenne, ha jönnének a nyugati turisták, vállalkozók és hoznák a pénzt. De higgyék el, egyetlen komoly vállalkozó vagy fizetőképes turista se jön addig ide, míg nem lesz olyan tiszta a környezet, hogy itt biztonságban érezze magát és ne féljen a fertőzésektől. Ha mi nem fogjuk saját magunk érdekében gondolkodásunkat megváltoztatni, akkor ide elsősorban csak olyan nyugati befektetők érkeznek, akik mint a gyarmatosítók, kihasználnak minket és mikor már nem lesz mit és kit kihasználni, továbbállnak. Ha nem tanulunk és gyerekeinket nem tanítatjuk, ha nem vállunk minden szempontból öntudatos, egymásra figyelő polgárokká, akkor ne várjuk azt, hogy majd jön valaki és helyettünk megoldja a mi gondjainkat. És ez miért mind a Föld Napja kapcsán? Mert öntudatos és gondolkodó ember tudja, hogy napjaink egyik legfontosabb problémája a környezetszennyezés. Ha mi most, mikor még aránylag nem szennyezett a környezetünk, ezt nem vesszük figyelembe, akkor majd később nagyon sok áldozatot kell hozni azért, hogy legalább ilyené váljon szűk környezetünk, amilyen most.

L. L. Tamás

A száj és körömfájásról dióhéjban

A hasított körmű állatok betegsége, de hordozók lehetnek egyes állatfajták és az ember is, amely könnyű hólyagos megbetegedést is átvészelt.

A jelentősége gyors terjedésében és nem a megbetegedett állatok súlyos állapotában rejtőzik.

Megnyilvánulhat a száj és a benne lévő lágy szövetek kihólyagosodásában, így képtelen táplálékhoz jutni az állat, illetve a csülök hólyagos megbetegedésében, amely járás- és állásképtelenséget von maga után. Napok után a hólyagok kifakadnak, és ha nem szenvednek a sértett szövetek felülfertőzést, lassan az állat állapota javulni kezd.

Létezik egy súlyosabbik forma is, amely a szív izmait támadja meg, ennek a formának a kimenetele többnyire végzetes is lehet.

Védekezés:

Két módon történik:

Az első mód (lásd a nyugati államok: Nagy Britannia, Írország, Franciaország, Hollandia) az állatok mozgásának teljes korlátozása, a kimenő-bemenő járművek fertőtlenítése, a gócpontok felszámolása az állatok kiirtása révén. Mindezekhez természetesen megfelelő anyagi háttér szükségeltetik (kártalanítás).

A második mód az erre érzékeny állatfajok védőoltása, a megjelent vírustörzs ellen. Ez lenne az olcsóbb és biztosabb módszer, de nagy hátránya, hogy a vírus megbújhat a leoltott állományban, amelyek nem betegszenek meg mindaddig, amíg az oltóanyag védettséget biztosít a vírus ellen. Viszont utána, akár évek múlva is bárhol felütheti a fejét a járvány, és ezért a húsexportot nem engedélyeznék az olyan államokban, ahol nincsenek leoltva az állatok.

Románia jelenleg mentes ettől a betegségtől, az országhatárokon szűrőket hoztak létre. Letiltották mindenféle élelmiszer importját a fertőzött országokból. Korlátozódott az állatmozgás (lásd piacok letiltása). Egyszóval szükségállapot és állandó készség van, de sajnos ez a vírus a szó szoros értelmében akár madárszárnyakon is terjedhet.

Dr. Molnár József állatorvos

Gazdasarok

Egy általános növényvédelmi szabály: használjunk minden évben érett szerves trágyát, és a növények ellenállóbbak lesznek a betegségekkel szemben. Így sokkal kevesebb vegyszert kell majd használni, olcsóbb és egészségesebb termékeket állítunk elő.

Növényvédő szer alkalmazása esetén lehetőleg ne adagoljunk több vegyszert az előírtnál, mert akkor azt a növény és a talaj nem tudja lebontani, így majd ott marad a növényben és majd a mi májunk fogja azt méregteleníteni.

Lázár László
gazdasági agrármérnök

Adalék a szülő-gyermek közti kommunikációhoz

Az előző két cikkhez olyan szorosan kapcsolódik ez a kis írásmű, hogy kérem a közlését. Egyike azoknak az írásoknak, amelyek az olvasók sokaságában megpendítették azt a bizonyos húrt. W. Livingston Larned írása napilapok, helyi orgánumok sokaságában jelent meg újra meg újra Amerikában. Több idegen nyelvre lefordították. „Vannak dolgok, amelyeknek a sikere szinte misztikus. Ez a kis írásé biztosan az.” – írja Dale Carnegie Sikerkalauz című könyvében, ahonnan ezt a rövidített változatot vettem.

A szülők gyakran kritizálják gyermekeiket. Mielőtt belefognának, olvassák el az amerikai újságírás egyik klasszikus művét, amely Apa figyelmetlen volt címmel jelent meg a People's Home Journal-ban.

✎ *András Magdolna óvónő*

Apa figyelmetlen volt

W. Livingston Larned

Hallgass meg, fiam: ezeket a szavakat akkor mondom, amikor te éppen alszol, kezecskéd az arcod alá téve és szőke fürtjeid hozzátapadnak nedves homlokodhoz. Csak néhány percre lopóztam be szobádba. Előtte a könyvtárszobában dolgoztam valamin és akkor hirtelen fojtogató érzés vett erőt rajtam. Büntudattal jöttem az ajtóhoz.

Egyre az jár az eszemben, fiam, hogy nem voltam jó hozzád. Miközben reggel öltözködtél, megszidalak, amiért csak úgy macska módjára mosakódtál meg. A szemedre hánytam, hogy nem tisztítottad meg a cipődet. Dühösen utánad kiáltottam a padlón heverő dolgaid miatt.

A reggelinél is találtam rajtad kivetnivalót. Kilötyintetted a teát. A szédbe tömte az ételt. Könyöködet az asztalra tetted. Vastagon kented a vaját a kenyérre. S amikor indulni készültem, és te visszafordulva köszöntél el tőlem, válaszul annyit mondtam: „Húzd ki magad!”

Délután aztán minden ott folytatódott, ahol abbahagytuk. Hazafelé menet kilestelek, amint térden csúszva játszol az utcakövön. Lyukak éktelenkedtek a harisnyádon. Megszégyenítettelek pajtásaid előtt, amikor magam előtt bevezényeltelek a házba. A harisnya sokba került - ha neked kellett volna megvenni, jobban vigyáztál volna rá! Gondolj csak bele, fiam, mégiscsak én vagyok az apád!

Emlékszel, amikor később bejöttél a dolgozószobámba, milyen sértett kifejezés volt a szemedben? Amikor felnéztem a jegyzeteimből, és türelmetlen voltam, amiért megzavartál, tanácsstalanul álldogáltál az ajtóban. – Mit akarsz? – horkantam rád.

Nem válaszoltál, hanem viharos lendülettel hozzám szaladtál, átkaroltad a nyakamat és megcsókoltad az arcom. Vézna karjaid olyan szeretettel csimpaszkodtak belém, amelyet Isten oltott a szívedbe, s nincs az a cselekedet, amely kiirthatná onnan. Azután felszaladtál a lépcsőn, csakúgy döngött a ház.

Nos, fiam, kevéssel ezután a papír kicsúszott a kezemből és gyötrő, beteges félelem lett rajtam úrrá. Mit tett velem a szokás hatalma? Az örökös fegyelmzés – ez volt az én jutalmam, amiért fiúnak születél. Nem mintha nem szeretnélek; mindez annak tudható be inkább, hogy én magam túl sokat vártam az ifjúságtól. A saját korom mércéjével mértelek, holott te még gyerek vagy.

És olyan sok jó tulajdonságot fedeztem fel a jellemedben. Akkor szíved van, hogy ha sajt lenne, egyedül felemelni sem bírnám. De érzéseid teljességükben megnyilatkoztak akkor, amikor hozzám szaladtál és jóéjt-puszit adtál. Semmi más nem számít ma éjjel, fiam. Itt vagyok a vaksötétben, itt térdelek az ágyad mellett és szégyenkezem! Gyatra vigasz ez nekem, tudom, nem is értenéd a szavaimat, ha ébren lennél. De holnaptól igazi apád leszek! Majd együtt cimbóralunk, együtt sírunk és nevetünk. Beleharapok az ajkamba, ha türelmetlen szavak tolnak elő. Varázsigeként fogom hajtogatni, hogy „Ő még csak egy kisgyerek, egy kisgyerek!”

Ott követtem el a hibát, hogy azt képzeltem, felnőtt férfi vagy. De most látom csak, kisfiam, amint összegömbölyödve alszol az ágyacskádban, most látom csak, hogy még gyerek vagy, aki tegnap még az anyja karjában pihent. Túl sokat követeltem tőled, túl sokat.

(Fordította Turczi István, részlet a Sikerkalauz című könyvből, Gladiátor Kiadó, Budapest-1999)

Diákvélemények Toldiról és írójáról (azaz szemelvények magyar dolgozatokból)

„...a bátyja olyan gögös, hogy azt sem tudja, hova legyen el.”

„Ennek volt egy skót testvére.”

„...eltérve más kiscsajdáktól ő a béresekkel dolgozott a mezőn „

„Toldi Miklós nagyon jó ember, az biztos, hogy jó író is...”

„De az ereje tudatában volt, és nem használta valami selyem emberre, mert tudta, hogy azt könnyen meg tudja verni.”

„Inkább volna szíve egy embert megölni, mint egy állatot.”

„Az illetőnek 9 testvére van.” (azaz Arany Jánosnak)

„Kisfaludy Társaságtól Toldi kapott egy díjat.”

„Miklóssal másképp nem volt baj.”

„Miklós a farkasokkal bunyózott.”

„Arany János idős parasztember volt.”

„Miklós egy nagyon ügyes gyermek volt.”

„György megsértette az édesanyját, mert nem hagyta, hogy az édesanyja megpuszilja”

„A szeme járása olyan, mint a komor bika pillantása.”

„A legény nagyon bátor, temérdek és még melléje csinos is.”

„Látszott, hogy paraszt ember, mert a tenyere ki volt bogosodva.”

„Látszott, hogy szívós, mert bírta a nagy meleget.”

„A szíve olyan, mint egy báránycsőr.”

„Olyan egészséges volt, mint a makk.”

„A lelke olyan volt, mint egy angyalé.”

„Ez a legény nem olyan volt, mint mások, hogy eljön a háztól, és semmi lelkiismeret-furdalása sincs.”

Gyűjtötte *András Szilvia és András Mónika*

Közbirtokossági ügyek-1942

Az 1942. február 8-án született adásvételi szerződés szövege:

Adásvételi szerződés.

Kötött egyfelől a Lövetei közbirtokosság mint eladó, másfelől a Szentkeresztbányai Vasgyár r.t. mint vevő között szélöntött fenyőfák eladása, illetve megvétele tárgyában az alábbi feltételek szerint:

7. / A Lövetei közbirtokosság szabadkézből eladja, a Szentkeresztbányai vasgyár r.t. megveszi a „Kerekfenyő” erdőben a szél által kidöntött 344 db. 354 m³-re becsült lucfenyő famennyiséget m³-ként 30 azaz harminc pengő árban, összesen 10.620 azaz tízezerhatszázhusz pengőért.
 8. / Méretezés és köbözés 1941, november hó folyamán történt kéreggel, eladó közbirtokosság azonban sem a fatömeg, sem az értékbecslési adatokért nem szavatol, vevő tehát méretezési, köbözési, avagy minőségi kifogással nem élhet ellenben az átvételkor megszámlált famennyiséget fizeti.
 9. / Vevő tartozik a szerződés aláírásakor 1060 azaz egyezerhatvan pengő bánatpénzt a közbirtokosság pénztárába lefizetni.
 10. / Jelen szerződés vevőre az aláírásakor, eladó közbirtokosságra pedig akkor válik kötelezővé, ha a kötött szerződést a vagyonfelügyeleti hatóság már jóvá hagyta.
 11. / A szerződés megkötésével felmerülő költségeket és illetékeket a vevő viseli.
 12. / Vevő a vételár 1 %-át azaz egyszázalékát a vármegyei erdőőrzési költség nyugdíjalapjára a vételáron felül egyidőben felajánlja.
 13. / Abban az esetben, ha a kötött szerződést a vagyonfelügyeleti hatóság nem hagyná jóvá, vevő a bánatpénzt kamatmentesen vissza veszi.
 14. / a vételárba a bánat pénz nem fog betudatni, ez tehát biztosítékul szolgál, mely csak akkor adatik vissza, a vevőnek kamatmentesen, ha a vevő a termelést, valamint a faanyag elszállítását az erdőhivatal megállapítása szerint teljesen és kifogástalanul befizette, illetve a szerződés feltételeinek mindenben eleget tett.
 15. / Vevő a szerződés jóváhagyásának kézbesítésétől számított nyolc nap alatt a közbirtokosság elnökénél köteles a faanyag vételárának felét a azon felül az arra eső törvényszerű forgalmiadót kifizetni. A vételár másik felét 1942. év április hó 1.-ig feltétel nélkül köteles kifizetni.
 16. / A vételár felének lefizetése után a kitermelést azonnal megkezdheti.
 17. / Vevő köteles a megvett, illetve kitermelt faanyagot és a vágás hulladékait 1942 évi augusztus hó 1-re az erdő területéről kiszállítani.
- / Vevő a fakitermelést s a kitermeléssel kapcsolatos mindennemű munkát, ideértve a kitermelt anyag fuvarozását is, amennyiben nem saját alkalmazottaival és fuvarjával végzi, lövetei lakosokkal végezteti, más községbelieket csak abban az esetben vehet igénybe, ha ezek kevesebb munka, illetve fuvarbérért végzik el a munkát; egyenlő ajánlat esetén a lövetei lakosokat elsőbbség illeti meg.

1. / Vevő a fa kitermelése és elszállítása közben alkalmazottai, munkásai és fuvarosai által okozott minden kárért szavatol és köteles a kár összegét minden bírói közbenjárás mellőzésével ha az erdő hivatal vezetője kárt állapít meg, a lövetei közbirtokosság elnökénél befizetni, ellenkező esetben kár összege kár összege a biztosítékban levonásra kerül.

2. / Vevő az erdő területén fakitermelésen, szállításon és őrzésen kívül más jog vagy szolgálat nem illeti meg. Legeltetésre joga nincs. A szerződés tartama alatt az erdőn keresztül vezetett utat díjmentesen használhatja.

3. / Vevő köteles a fadöntést úgy vezetni, hogy a meglévő fiatalosokban szükségesnél nagyobb kárt ne okozzon, ellenkező esetben a tönkretett fiatalosok vevő költségére a biztosítékból erdősitendők be.

4. / Az eladott, illetve megvett faállomány és faanyag őrizetéről az átadás napjától kezdve vevő köteles gondoskodni, e tekintetben eladót kötelezettség, felelősség nem terheli.

5. / Szerződést vevő másra át nem ruházhatja.

6. / A szerződésből eredhető perek a Székelyudvarhelyi Kir. Járásbíróságnál, illetve a Kir. Törvényszéknél tétethetnek folyamatba.

Szerződés felolvasatott, mindkét fél által helyesnek találtatott és aláírásokkal, valamint pecsétekkel megerősített.

Lövete 1942, február 8-án.

Adatközlő: Lázár Zoltán Boros

Régiós gyűlés

2001. április 3-án tartotta a Felső Homoródmente Kistérségi Társulás az évi közgyűlését. Ez a múlt évi beszámolóval kezdődött. Az elmúlt évben a legfontosabb feladat az iroda felszerelése és beindítása volt. Ennek eredményeként a Kistérségnek egy számítógéppel, fénymásolóval, CD-íróval, telefonnal felszerelt irodája van Lövétén a Polgármesteri Hivatal épületében, ami jelentősen könnyíti és hatékonyabbá teszi az érdekeltek kiszolgálását. Egyedüli hiányosság az Internet-szolgáltatás terén mutatkozik, amely remélhetőleg hamarosan meg fog oldódni.

Ha a 2000. évi tevékenységről beszélünk, nem szabad kihagyni azt a két nagyméretű rendezvényt, amelyet a Kistérség szervezett. A homoródfürdői *Hargita Megyei Kistérségi Managerek Találkozójáról*, és a *Térség Frissen Végzetteinek és Egyetemistáinak a Találkozójáról* van szó, amelyeknek sikeres lebonyolítása arról ad tanúbizonyságot, hogy a régió jó kezében van, olyanokban, akik életképes programokat tudnak kidolgozni a térség fejlesztésére. A fejlesztői munkára a legnagyobb érdeklődést Kápolnásfalu mutatta, ahol ennek hatására beindult a helyi újság, valamint két egyesület bejegyzése is folyamatban van.

Továbbá szó volt még az idej tervekről, amelyek közül kiemelkedően fontos a térség fejlesztési stratégiájának az elkészítése. Ez a kolozsvári Civitas Alapítvány segítségével fog elkészülni, és fontossága abban rejlik, hogy a további pályázatok megírásához szolgáltat egy kiindulási alapot. Az erre a programra szükséges pénzüsszeget a Kistérség pályázat során nyerte.

Az Egyesület tagságát önkormányzatok, non-profit és civil-szervezetek (iskolák, egyházak, egyesületek, alapítványok), vállalkozások és néhány fizikai személy alkotja. A tagságra ráférne egy kis bővítés, főleg a vállalkozók soraiból, ugyanis egy vállalkozónak sem lehet közömbös, hogy milyen feltételek mellett folytatja tevékenységét, mert a vállalkozások számára is létezik rengeteg pályázati kiírás különböző támogatásokra, csak éppen legyen, aki kihasználja azokat.

✎ Sorbán József

Sport

LABDARÚGÁS

Március 15-én hivatalosan megkezdődött a körzeti labdarúgó csapatok számára is a tavaszi szezon. Szokás szerint kupamérkőzéssel kezdett Lövete. Oklándon sajnos 2-1-es vereséget szenvedett és kiesett a Románia Kupa további küzdelmeiből. Ez rossz, mert így elcsúszott egy következő felkészülési mérkőzéstől a bajnokság megkezdése előtt. Abban viszont csak jó volt a kiesés, hogy a következő kupameccsek mind hétköznap lettek volna, kevesebb nézővel, s így nehéz lett volna kifizetni a bírónak az 500 ezer lejt. Ennek ellenére be kell ismernünk, hogy ezen a mérkőzésen a hazaiak (Oklánd) gólrúgásban és győzni akarásban felülmúlták Lövete csapatát!

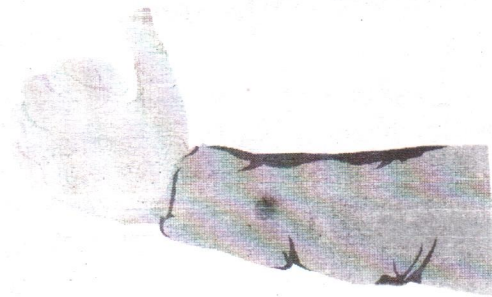
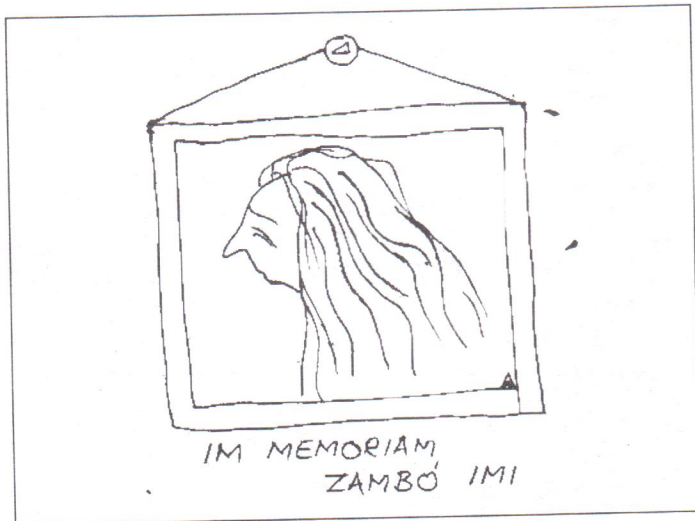
Április 1-én kezdődött a tulajdonképpeni bajnokság. A lövétei csapat a napnak megfelelően bolondozással, keserű tréfával lepte meg saját magát és a szurkolóit: mert az *első fordulóban Siménfalva - Lövete 7-2!* Ismét bekövetkezett a tavaszi kerethiány, hisz 5 alapjátékosuk nélkül, tartalékosan léptek pályára. Viszont ez nem lehet mentség számukra. A vereséget megérdemelték, a hazaiak jobbak voltak, de a gólkülönbség lehetett volna kisebb is, ha a helyzeteket értékesítették volna. A védekezés sem állott a helyzet magaslatán. Összehasonlításként csak egy példát vegyünk: az egész őszi szezonban a csapat 8 gólt kapott, most pedig egy mérkőzésen hetet! Csak az őszi védelem most, tavasszal soha nem volt együtt játékban.

A *2.fordulóban* „megtört a jég”: *Lövete - Agyagfalva 9-3.* Beindult a gólrúgás, de még mindig nagyon sok az a 3 kapott gól.

A *3.fordulóban* sikerült az annyira várt visszavágás a kétszeres vereségért: egy könnyűnek nem mondható mérkőzésen *Oklánd - Lövete 1-2!*

A bajnokságban Lövete a második helyen van: 2 ponttal lemaradva Szentegyházától, és 4 ponttal a harmadik, Siménfalva előtt. Bízunk benne, hogy ez a sorrend a legrosszabb esetben is így marad, tehát reménykedhetünk a másik csoportba való jutásban. Annál is inkább, mert a tapasztalt, Magyarországra dolgozni ment játékosok helyét fiatal (14-18 éves) játékosok fogják, lehetőségeik szerint a legjobban pótolni.

✎ *Györgylőrinc Ernő*

ÁPRILISI TRÉFÁK

- Ha tűzifára van szüksége, akkor ne az erdőszethez forduljon, hanem menjen le a Gerőkerbe. Ezen a közterületen is talál tűzrevalót ingyen! Tisztításnak is lehetne nevezni, viszont arra nagyon kell vigyázni, hogy csak a vastagabb fákat szabad kivágni, míg a lenyesett ágakat kötelezően a pálya mellett kell szétszórni!
- A futballpályán „legelőtakarítási” munkálatok zajlanak. Gyepesítésből, egyengetésből, takarításból és külföldről hozott fűmag elszórásából áll a munka. Az így felújított „legelön” bárki legeltetheti az állatait! Cserében csak az a kérés, hogy lehetőleg a trágya maradjon a pályán, mert így biztosítva lesz a jó termés a jövő évi „legeltetési” időszakra! No meg az is biztos, hogy nem marad meg a vásárolt mosópor, esetleg a felszereléseken a sok folt.
- Bizalommal forduljon a Gerőkert „tároló- és parkolóhely” illetékeseihez, ha nincs, ahol tartsa, tárolja az utánfutóját, fáját, deszkáját! Az őrző-védő szolgálatot a konditeremben edző keménykötésű lövétei fiatalok bérmentesen végzik!
- Ha jövő télen sok hó gyűl össze az udvarukon, akkor nehogy a Kis-Homoródba hordják bele, mert még árvíz okozna az alföldi testvéreinknek. Jobb megoldás, ha leszállítják a sportpálya közepére, itt senkit sem fog zavarni! „Ne bízza havát Györgyre, vigye a Gerőkertbe!”
- Lövete minden családja számára keresünk testvér-települési kapcsolatot!
- A lövétei futballcsapat jelentkezőket vár nagy szövetszások készítésére, hisz a siménfalvi mérkőzés alapján ezekre nagy szüksége lesz a csapatnak!
- Keressük azt a meggyőző képességekkel rendelkező jogászt, aki képes megértetni, megmagyarázni egyes konzervatív lövétei embernek, hogy mi is az a „közterület”!
- Az Astra Kábeltvé Társaság értesíti az előfizetőit, hogy amennyiben a TV készülékük elromlik az adások gyenge jelétől, akkor nemcsak a javítás költségeit vállalja, hanem ha a károsult igényli, akkor ki is cseréli a készüléket (vagy az illető beszélő szervét)!
- Akiknek a Kerekmezőben levő kerthelysége megnőtt (vagy örökölték a közterületből), azok nyugodtan veteményezzenek továbbra is az így szerzett területeken, hátha ezek a vetemények pótolnák a kiégett, kiszáradt Jegelők gyenge takarmányát és nagyobb lenne az állatok tejhozama!

A sok tréfa ne vonja el senki figyelmét a sorok között meghúzódó valóságról!

✎ *Györgylőrinc Ernő*

Április elseje

Ez a nap is úgy kezdődött, mint a többi. A nap keleten kelt, a kakasok éppúgy kukorékoltak, mint más napokon, az emberek elindultak, ki-ki a maga dolga után. Am azok, akiknek útjuk Székelyudvarhelyre vezetett és a Gas-Tours cég által szolgáltatott 8 óra 15 perces autóbuszjáratot választották, azok bizony csak az indulással maradtak. Az utazni vágyó, megközelítőleg húsz személy még reménykedett úgy kilenc óráig, de akkor be kellett lássák, hogy rosszul választottak. Lassan szétszéledtek, a szerencsésebbek alkalmival utaztak el, mások gyalog vágtak neki az útnak, volt aki még tíz óráig is várakozott, a többiek feladták és elmentek haza.

Csak délután jutott eszembe, hogy ma április elseje van, és ilyenkor az emberek meg szokták tréfálni társaikat. A bökkenő csak ott van, hogy ez a móka nagyban eltér az „Ott jön Rézi, bolond aki nézi!” típusú viccektől, és hogy a viccelődésnek is van egy határa. Nehezen megy a fejembe, hogy egy ilyen cég, amelyik licitálás útján nyerte meg a szállítás jogát, csak ennyi felelősséggel tartozik a kliensei felé, akik pénzükkkel fizetik ezt a szolgáltatást. A székelyudvarhelyi jegyirodán arra a kérdésemre, hogy mi volt az elakadás oka, először azt a feleletet kaptam, hogy az autóbusz rendszeren beérkezett. (ha-ha...). Később belátták, hogy „volt egy kis késés, aminek utánajárnak”.

Nekem nem az a célom, hogy most kiderítsem, hogy technikai hiba vagy emberi mulasztás okozta-e a galibát, inkább csak a figyelmet szeretném felhívni arra, hogy felelősséggel tartozunk azok felé, akik után élünk. Mert nem ez az első eset, hogy a „menetrendszerinti járatokkal” baj van. De addig is fő a jókedv és a móka, hiszen egy évben csak egyszer van április elseje.

✍ *Sorbán József*

Vöröshagyma (*Allium cepa*)

A nyers vöröshagyma a tüdőt tisztítja. Megfázás ellen, köhögés és láz csillapítására hagymateát kell inni (cukor nélkül).

Kapor (*Anethum graveolens*)

Termesztett növény. Virágos hajtásaiból szélhajtó és emésztést segítő teát készíthetünk.

Martilapulevél (*Farfarae folium-Tussilago farfara*)

Kereklapu, partilapu, lókörműfű, szattyú. A fészkes-virágzatúak családjába tartozik.

Hatóanyag: nyálkaanyag, inulin, cserzőanyag, flavonoid, tripterén, szterol.

Hatás: felső légúti betegségekre, hurutos panaszokra, torokgyulladásra, gyomor-bélfekély ellen, külsőleg felületi sérülésekre.

✍ Lázár Erzsébet

Arany kalitkába zárva

A mű a Föld napi rajzkiállítás fődíját nyerte (I-IV. oszt.)

Készítette Egyed Noémi

Törött szárnyú kis madárka
Arany kalitkába zárva.
Csillog-villog az aranykalitka,
De búsul a sebesült madárka.

Hiába labusgatják, selyemmel, bársonnyal takargatják,
Éjjel-nappal mindig ápolják.
Védve van ő az arany kalitkában,
De várja, mikor jön el az ő szabadsága.

Bezárva élni, neki oly nehéz,
S megszökni innen oly merészség.
Várja, hogy gyógyuljon és aztán eljusson
Oda, ahová mindig is vágyott,
Felfedezni végre a szép nagy világot.

Ez a madárka nem élhet bezárva
Arany, ezüst, gyémánt fogságába.
Nem szabad bezárni, mindig kényeztetni,
A szabad élettől nem kell őt megóvni.

Meggyógyul a madárka, s várja a saját világa.
A szabad természetben van a boldogsága.
Ott fogja megtalálni párját a kismadár,
Az aranykalitka kinyílik, és a madár elszáll:
Végre már.

Nem old meg semmit az arany s a csillogás,
Nem használ, sőt árt a túlzott ápolás.
A madárka is meg kell tudja, milyen a szabad élet,
Veszélyes, bajjal jár, de itt végre boldogan élhet.

Gy. E.

A szerkesztőség véleménye nem minden esetben egyezik meg a cikkek tartalmával!!!